

رسانا

شنبه ۱۱ دی ۱۴۰۰

۳۰۳۳

خبرنامه رسمی سندیکای صنعت برق ایران

توانیت: اگرچه فرایند تأمین مالی و سرمایه‌گذاری صنعت برق توسط شرکت‌های مادر تخصصی مدیریت می‌شود، اما بودجه سنواتی دولت می‌تواند تأمین مالی را از مسیر صدور مجوزهای لازم برای بهره‌گیری از تسهیلات دولتی، منابع صندوق توسعه ملی و شبکه بانکی، بازار سرمایه و مشارکت بخش عمومی- خصوصی تسهیل کند.

دعوت به همکاری

خبرنامه برقی کشورهای هم‌جوار : دی ۱۴۰۰

فهرست

- ۱. نمایشگاه دستاوردها و توانمندی‌های جهادی کشور برگزار می‌شود..... ۲
- ۲. فراخوان هفتمین نمایشگاه و کنفرانس برق عراق..... ۲
- ۳. تخفیف ویژه اعضای سندیکا برای حضور در هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی انرژی کیش..... ۳
- ۴. سالنامه آماری ۱۳۹۹ بخش خصوصی منتشر شد..... ۴
- ۵. تولیدکنندگان ملزم به درج برچسب معافیت مالیات ارزش افزوده شدند..... ۴
- ۶. باید بر توسعه روابط با بازار بزرگ منطقه قفقاز تمرکز شود..... ۵
- ۷. کاهش اجرای آیین‌نامه اجرایی تعرفه برق از ابتدای بهمن ماه..... ۵
- ۸. مجوز تبادل ریالی با عراقی به صورت آزمایشی در ایلام صادر شود..... ۶
- ۹. چین و روسیه به دنبال ایجاد نظام مالی جدید هستند؟..... ۷
- ۱۰. دستورالعمل بانک مرکزی برای کاهش استعلام‌ها از دفتر تعیین ارزش ابلاغ شد..... ۸

به همت سندیکای صنعت برق تهیه شد:

گزارش تحلیلی بخش برق در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

در گزارشی که به همت سندیکای صنعت برق ایران و با همکاری سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق تهیه شده، ضمن بررسی ساختار بودجه سنواتی حوزه برق و انرژی، پیشنهادهای برای تنظیم قانون بودجه سال ۱۴۰۱ ارائه شده است.

ساختار بودجه سنواتی حوزه برق و انرژی، پیشنهادهای برای تنظیم قانون بودجه سال ۱۴۰۱ ارائه شده است. در بخش ابتدایی گزارش به تحلیل ساختار لایحه بودجه کل کشور، بودجه وزارت نیرو و احکام لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ پرداخته شده است. لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور از حیث منابع و مصارف بالغ بر سی و شش میلیون و سیصد و ده هزار و هفتصد و چهار میلیارد و ششصد و بیست و هشت میلیون (۳۶,۳۱۰,۷۰۴,۶۲۸,۰۰۰,۰۰۰) ریال است که نسبت به لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ ۴۹ درصد رشد داشته است. نسبت مالیات به تولید ناخالص ملی در لایحه بودجه

قانون بودجه سنواتی توسط دولت تهیه و با تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان برنامه مالی مبنای اداره دستگاه‌های اجرایی کشور و تخصیص درآمد و هزینه‌های آن‌ها قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر دولت و مجلس شورای اسلامی با تصویب قانون بودجه، سیاست‌های مالی اقتصاد کشور را تنظیم می‌کنند. بنابراین تحلیل سیاست‌های مالی در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور از جمله برق و انرژی برای بازیگران اقتصادی و به‌ویژه بخش خصوصی از اهمیت زیادی برخوردار است. از این‌رو در این گزارش که به همت سندیکای صنعت برق ایران و با همکاری سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق تهیه شده، با بررسی

ادامه از صفحه قبل

۱۴۰۱ نسبت به دو سال گذشته افزایشی است (از ۵/۴ در سال ۱۳۹۹ به ۶/۹ در لایحه بودجه ۱۴۰۱) که این امر بیانگر تغییر سیاست‌های دولت در درآمدزایی است. بودجه وزارت نیرو مانند سایر دستگاه‌های اجرایی کشور، متشکل از دو بخش بودجه عمومی و بودجه شرکت‌های دولتی است. اما آنچه که بودجه بخش برق را از سایر بخش‌های اقتصادی کشور متمایز می‌کند، ساختار بودجه‌ای این بخش است. سهم بخش برق از ۲۴۹۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ به ۵۶۲۷ میلیارد تومان در لایحه بودجه ۱۴۰۱ افزایش یافته است. از آنجا که نظارت مجلس صرفاً محدود به بودجه عمومی است و بودجه شرکت‌های دولتی از قانون تجارت پیروی می‌کند که تصویب آن در اختیار مجمع عمومی این شرکت‌ها می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت لایحه بودجه عملاً از نظر بودجه‌ای، تأثیر مستقیمی بر اقتصاد بخش سرمایه‌ای و توسعه‌ای صنعت برق ندارد و فرایند تأمین مالی و سرمایه‌گذاری آن توسط شرکت‌های مادر تخصصی مدیریت می‌شود. اما لایحه بودجه سنواتی دولت از منظر مجوزهای که به شرکت‌های دولتی برای جذب سرمایه‌گذاری و تأمین مالی می‌دهد می‌تواند اثرگذار باشد. مجموع منابع پیش‌بینی شده برای طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بخش برق، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان است که نسبت به

سال ۱۴۰۰ حدود ۲۸ درصد رشد را نشان می‌دهد. بودجه طرح‌های توسعه‌ای بخش انتقال و فوق توزیع در سال ۱۴۰۱ حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که ۶۶ درصد سرمایه‌های پیش‌بینی شده بخش برق است. در بخش احکام لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ استفاده از نفت برای ایفای تعهدات قراردادهای بیع متقابل و مطالبات فعالان خصوصی صنعت برق (تبصره ۱)، مشارکت با بخش خصوصی غیردولتی برای اجرای طرح‌ها (تبصره ۴)، تأمین مالی داخلی از محل اوراق اسلامی (تبصره ۵)، عوارض و مالیات (تبصره ۶)، هدفمندسازی یارانه‌ها (تبصره ۱۴) و برق و انرژی هسته‌ای (تبصره ۱۵) مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه گزارش نیز پیشنهادهایی به منظور بهبود شرایط صنعت برق در خصوص تبصره‌های ۱، ۵، ۶ و ۱۵ برای تصویب در لایحه ۱۴۰۱ مطرح شده است.

[متن کامل](#)

هفتمین نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی

برق و انرژی عراق

۱۷ الی ۱۹ بهمن ماه ۱۴۰۰

فراخوان هفتمین نمایشگاه و کنفرانس برق عراق

هفتمین نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی برق و انرژی عراق - بغداد در تاریخ ۱۷ الی ۱۹ بهمن ماه سال جاری در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی شهر بغداد برگزار خواهد شد.

هفتمین نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی برق و انرژی عراق - بغداد در تاریخ ۱۷ الی ۱۹ بهمن ماه سال جاری در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی شهر بغداد برگزار خواهد شد. طبق اعلام برگزار کننده نمایشگاه (شرکت مدیریت پروژه‌های نمایشگاهی) و با توجه به اهمیت بازار عراق برنامه بازدید مقامات ارشد برق دو کشور از نمایشگاه و برگزاری جلسات مرتبط در حاشیه نمایشگاه در دستور کار قرار دارد. از شرکت‌های عضو سندیکا که علاقمند به حضور در این رویداد هستند، درخواست می‌شود ضمن مطالعه اطلاعات نمایشگاه (به شرح پیوست) و اعلام مراتب حضور خود به دبیرخانه کمیته توسعه صادرات، با شرکت مدیریت پروژه‌های نمایشگاهی سرکار خانم مهندس روشن با شماره ۰۹۱۵۰۰۲۵۴۲۵ تماس حاصل فرمایند.

تخفیف ویژه اعضای سندیکا برای حضور در هفدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش

هفدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش همزمان با نمایشگاه بین المللی صنایع دریایی و دریانوردی طی روزهای ۲۷ لغایت ۳۰ دی ماه، با همکاری و حمایت وزارت نیرو، وزارت نفت و شرکت های تابعه و تشکل های حوزه نفت و انرژی در مرکز نمایشگاه های بین المللی کیش برگزار می گردد.

باستحضار می رساند هفدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش همزمان با نمایشگاه بین المللی صنایع دریایی و دریانوردی طی روزهای ۲۷ لغایت ۳۰ دی ماه، با همکاری و حمایت وزارت نیرو، وزارت نفت و شرکت های تابعه و تشکل های حوزه نفت و انرژی در مرکز نمایشگاه های بین المللی کیش برگزار می گردد. با عنایت به مشارکت شرکت های معتبر حوزه انرژی در این رویداد و برنامه ریزی های انجام شده برای بازدید مدیران ارشد، دست اندرکاران، کارفرمایان و سازندگان، مشاوران و سرمایه گذاران، این نمایشگاه فرصت مناسبی برای معرفی توانمندی ها و پتانسیل های شرکت های فعال در صنعت برق خواهد بود. سندیکا طبق روال هر ساله هماهنگی های لازم برای تسهیل حضور شرکت های عضو در نمایشگاه را بعمل آورده است و امکان حضور اعضا در نمایشگاه را با ۲۰٪ تخفیف ویژه فراهم کرده است. از اعضای محترم دعوت می شود در صورت علاقمندی به حضور در این رویداد، با تکمیل فرم زیر آمادگی خود را جهت هماهنگی و پیگیری های مقتضی از طریق شماره فکس ۰۲۱-۶۶۹۴۴۹۶۷-۰۲۱ اعلام کرده و یا برای کسب اطلاعات بیشتر با ستاد برگزاری نمایشگاه به شماره تلفن ۰۲۱-۸۸۵۴۶۶۱۹ (آقای فتح اله گل) و یا با مسئول امور رویدادها و نمایشگاه های سندیکا به شماره تلفن ۰۲۱-۶۶۵۷۰۹۳۰ (داخلی ۱۱۱ خانم باقرپور) تماس حاصل فرمایند.

نوع غرفه	تخفیف ویژه اعضای سندیکا	حدادقل متراژ و اقداری	مبلغ غرفه (به ازای هر مترمربع) (ریال)	مبلغ غرفه (به ازای هر مترمربع) پس از تخفیف (ریال)
غرفه های پیش ساخته (پاویون سندیکا)	20%	۱۲ مترمربع	۳,۴۵۰,۰۰۰	۲,۷۶۰,۰۰۰
غرفه پیش ساخته خارج از (پاویون سندیکا)	20%	۲۴ مترمربع	۳,۴۵۰,۰۰۰	۲,۷۶۰,۰۰۰
فضای بدون غرفه و تجهیزات	20%	۲۴ مترمربع	۲,۹۰۰,۰۰۰	۲,۳۲۰,۰۰۰

• تجهیزات متعارف شامل پانل بندی اطراف، موکت کف، کتبیبه سر درب غرفه، پریرز برق، روشنایی، یک میز و دو صندلی

17 TH KISH ENEX 2022

هفدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش

(نفت، گاز، پتروشیمی، پالایش و پخش، آب، برق و انرژی های نو)

۲۷ الی ۳۰ دی ماه ۱۴۰۰ - مرکز نمایشگاه های بین المللی کیش

17th INTERNATIONAL ENERGY EXHIBITION

17-20 January, 2022, Kish International Exhibitions Center

www.kishenex.ir

In Collaboration with:

Media Sponsors:

Organized by:

به همت مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران

سالنامه آماری ۱۳۹۹ بخش

خصوصی منتشر شد

سالنامه آماری اتاق ایران در سال ۱۳۹۹ با اطلاعات مهم و اساسی بخش خصوصی به منظور رفع نیازهای آماری فعالان اقتصادی به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر شد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، به منظور ارائه اطلاعات آماری مهم و اساسی بخش خصوصی کشور و رفع نیازهای آماری فعالان اقتصادی نسبت به تهیه، تدوین سالنامه آماری دو زبانه به عنوان یک ابزار مفید و شناخته شده در فرایندهای اطلاع رسانی اقدام کرده است.

سالنامه آماری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با هدف ارائه تصویری جامع از عملکرد سالانه اتاق ایران، عملکرد اقتصادی سالانه اعضای اتاق ایران، وضعیت عملکرد اقتصادی سالانه بخش خصوصی، وضعیت محیط کسب و کار، وضعیت اقتصادی- اجتماعی کشور و همچنین ارائه تصویری از جایگاه بین المللی ایران در فضای اقتصادی و کسب و کار تهیه و منتشر می شود.

این سالنامه مجموعه ای از آخرین اطلاعات آماری موجود در زمینه فعالیت ها و خدمات ارائه شده توسط اتاق ایران، نتایج حاصل از اجرای طرح های آمارگیری و آمارهای ثبتی مرتبط با عملکرد بخش خصوصی توسط دستگاه های اجرایی کشور در قالب جداول و نمودارها را در بر می گیرد و از چهار بخش کلی تشکیل شده است.

بخش اول سالنامه با توجه به نقش مهم اتاق های بازرگانی در تسهیل امور فعالان اقتصادی، به شرح

اقدامات و فعالیت های واحدهای مختلف اتاقها اختصاص داده شده است. در نسخه جدید سالنامه، مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران اطلاعاتی را در خصوص چارچوب اعضای اتاق، مانند تعداد اعضای اتاق به تفکیک نوع جنسیت و عضویت مدیر بنگاه، بخش های عمده اقتصادی و رشته فعالیت های اصلی و فرعی اقتصادی (برحسب کدهای آیسیک دورقمی) استخراج کرده است

برای اولین بار در سالنامه دو زبانه ۱۳۹۹، اطلاعات اعضای اتاق بازرگانی با اطلاعات کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر مرکز آمار تطبیق داده شده است و تعداد ۵۵۸۵ عضو شناسایی شده اند که حاوی اطلاعات ارزش افزوده کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر، ارزش سرمایه گذاری، تغییرات ارزش موجودی انبار، مالیات غیرمستقیم و عوارض پرداختی، ارزش صادرات مستقیم و ارزش مواد اولیه خارجی، ارزش فروش و ارزش محصولات تولید شده کارگاه و ... به تفکیک فعالیت و استان هستند.

در بخش دوم سالنامه، آمارهای مربوط به فعالیت های بخش خصوصی از سازمان ها، دستگاه ها و مراکز آماری موجود گردآوری شده است. از جمله در این بخش، نتایج طرح های آمارگیری از کارگاه های صنعتی و معادن در حال بهره برداری کشور در بخش خصوصی، استخراج و در سالنامه اتاق ایران منتشر شده است.

در بخش سوم سالنامه، نتایج طرح پایش ملی محیط کسب و کار که از طریق آن، مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران، موانع و مشکلات فعالان بخش خصوصی کشور را به صورت فصلی بررسی و شاخص های ملی را محاسبه می کند، برای کل سال نیز محاسبه و منتشر شده است.

در آخرین بخش یعنی بخش چهارم سالنامه جایگاه ایران در سطح بین المللی بررسی شده است. برای تهیه و تنظیم آمار و اطلاعات این بخش از منابع مختلف بین المللی نظیر مجمع جهانی اقتصاد، بانک جهانی و ... استفاده شده است. در این بخش گزارش هایی آماری از جایگاه اقتصادی ایران و مقایسه آن با کشورهای منطقه و دنیا در عرصه شاخص های مختلف تهیه و ارائه شده است.

متن کامل سالنامه آماری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در سال ۱۳۹۹ را [اینجا](#) مشاهده کنید.

با توجه به اجرای قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده از ۱۳ دی ماه

تولیدکنندگان ملزم به درج

برچسب معافیت مالیات

ارزش افزوده شدند

از ۱۳ دی ماه ۱۴۰۰، تولیدکنندگان و عرضه کنندگان کالاهای موضوع بند (الف) ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، مکلف به درج برچسب معافیت از این مالیات روی بسته بندی کالاهای مذکور هستند.

از ۱۳ دی ماه ۱۴۰۰، تولیدکنندگان و عرضه کنندگان کالاهای موضوع بند (الف) ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، مکلف به درج برچسب معافیت از این مالیات روی بسته بندی کالاهای مذکور هستند.

داود منظور رئیس سازمان امور مالیاتی کشور در نامه ای به غلامحسین شافعی رئیس اتاق ایران، جزئیات اجرای تبصره «۲» جز ۱۷ بند (الف) ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۰۲/۰۳/۱۴۰۰ را که از تاریخ ۱۳ دی ماه ۱۴۰۰ عملیاتی می شود را تشریح کرد.

بر اساس این تبصره، «تولیدکنندگان یا عرضه کنندگان کالاهای موضوع این بند از قانون، مکلفند که برچسب معافیت از مالیات بر ارزش افزوده را روی بسته بندی کالاهای مذکور درج کنند». همچنین بر این اساس، «دریافت مالیات و عوارض از کالاها و خدمات معاف توسط عرضه کنندگان آنها مشمول جریمه ای معادل دو برابر مالیات و عوارض دریافتی بوده و قابل بخشودگی نیست».

بر اساس نامه سازمان امور مالیاتی کشور به رئیس اتاق ایران که به امضای داود منظور رئیس این سازمان رسیده، علاوه بر آنکه تولیدکنندگان و عرضه کنندگان کالاهای معاف مکلفند برچسب معافیت از مالیات بر ارزش افزوده را از تاریخ اجرای قانون، روی بسته بندی کالاهای مزبور درج کنند، به هنگام عرضه، مجاز به دریافت مالیات و عوارض ارزش افزوده از کالاها و خدمات معاف نیستند و در صورت تخلف نه تنها باید مالیات و عوارض دریافتی را عودت کنند، بلکه مشمول جریمه ای معادل دو برابر مالیات و عوارض دریافت نیز می شوند که غیر قابل بخشش است.

کاهش اجرای آیین نامه اجرایی تعرفه برق از ابتدای بهمن ماه

سخنگوی صنعت برق گفت: روز گذشته در هیئت وزیران آیین نامه اجرایی تعرفه برق به تصویب رسید. برای مشترکان پر مصرف پیش بینی شده است که تعرفه برق به صورت پلکانی افزایش یابد و یارانه انرژی متناسب با افزایش مصرف کاهش یابد. لازم به ذکر است که از ابتدای بهمن ماه این آیین نامه اجرایی خواهد شد.

به گزارش برق نیوز، مصطفی رجبی مشهدی سخنگوی برق در رابطه با افزایش تعرفه پرمصرف‌های برق گفت: بر اساس بند یک بودجه ۱۴۰۰ به وزارت نیرو تکلیف شده بود که تعرفه‌ها را در بخش خانگی چگونه اصلاح کند که در راستای توزیع عادلانه یارانه‌های انرژی باشد.

او گفت: خوشبختانه روز گذشته در هیئت وزیران این آیین نامه به تصویب رسید. لازم است بیان شود که برای عمده مشترکان که زیر الگوی مصرف هستند، هیچ تغییری یا اصلاحی صورت نمی‌گیرد. حتی این دسته از مشترکان می‌توانند با کاهش مصرف خودشان از تشویق‌های پیش بینی شده در این آیین نامه برخوردار شوند. به طور مثال، اگر یک مشترکی در سال گذشته زیر الگو ۱۰۰ کیلو وات و یا کمتر مصرف کند می‌تواند از ۴۰ هزار تومان تخفیف برخوردار شود.

او گفت: برای مشترکانی که ۵۰ درصد الگوی مصرفی در منطقه جغرافیایی مشخص تعیین شده را کاهش دهند و تحت پوشش نهادهای حمایتی باشند، برق رایگان به آنان عرضه خواهد شد، اما برای مشترکان پر مصرف پیش بینی شده است که تعرفه برق به صورت پلکانی افزایش یابد و یارانه انرژی متناسب با افزایش مصرف کاهش یابد.

رجبی گفت: شرایط به این گونه است که افزایشی که در هر پلکان در نظر گرفته شده متناسب با هزینه‌ها باشد (مانند هزینه خرید تضمینی برق، یا هزینه نقل) فکر می‌کنیم با این اقدام مشترکان برای کاهش مصرف فکری کنند لازم به ذکر است که از ابتدای بهمن ماه این آیین نامه اجرایی خواهد شد.

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و جمهوری آذربایجان مطرح کرد

باید بر توسعه روابط با بازار بزرگ منطقه قفقاز تمرکز شود

حسین پیرمژدن در نشست بررسی همکاری‌های اقتصادی و تجاری ایران با کشورهای حوزه قفقاز و فدراسیون روسیه، این منطقه را بازار بزرگ اقتصادی ایران دانست و بر لزوم تمرکز بر آن تاکید کرد.

ایران ۳۵۱ میلیون دلار و سهم واردات ایران از آذربایجان ۳۹ میلیون دلار و تراز تجاری دو کشور ۳۱۲ میلیون دلار به نفع ایران می‌باشد. وی افزود: ایران در بین شرکای تجاری آذربایجان جایگاه سوم را به خود اختصاص داده و در بین کشورهای تامین کننده آذربایجان رتبه هشتم را دارد.

پیرمژدن خاطرنشان کرد: عمده‌ترین منابع درآمدی جمهوری آذربایجان بعد از نفت و گاز، موقعیت ترانزیتی آن بوده که بخش عمده‌ای از آن در مسیر کریدور شمال-جنوب به ایران گره خورده است. خوشبختانه در مسیرهای ترانزیت و صادرات و گذرگاه‌های ۴ گانه رسمی بین دو کشور هیچ محدودیتی ایجاد نشده بلکه شاهد افزایش ترانزیت نسبت به سال‌های گذشته از گذرگاه‌های آستارا و بیله سوار هستیم، همچنین صادرات ایران به آذربایجان نسبت به سال ۲۰۲۰ افزایش ۳۳ درصدی را نشان می‌دهد. رئیس اتاق مشترک ایران و آذربایجان در ادامه ضمن تقدیر از تلاش‌های سفیر ایران در باکو گفت در آینده نزدیک شاهد افزایش همکاری‌های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و تجاری دو کشور خواهیم بود.

حسین پیرمژدن در نشست بررسی همکاری‌های اقتصادی و تجاری ایران با کشورهای حوزه قفقاز و فدراسیون روسیه، این منطقه را بازار بزرگ اقتصادی ایران دانست و بر لزوم تمرکز بر آن رئیس اتاق مشترک ایران و جمهوری آذربایجان گفت: یکی از اولویت‌های اصلی سیاست خارجی ایران، تقویت و توسعه روابط با کشورهای همسایه بوده، همچنان که امروز شاهد نگاه ویژه دولت ایران به ارتباط با همسایگان هستیم. در این میان کشورهای حوزه قفقاز از اهمیت ویژه‌ای برای ایران برخوردار است.

حسین پیرمژدن در نشست بررسی همکاری‌های اقتصادی و تجاری ایران با کشورهای حوزه قفقاز و فدراسیون روسیه، تصریح کرد: در میان همسایگان شمالی، جمهوری آذربایجان با وجود ۳۷۰ کیلومتر مرز مشترک با ایران و با توجه به اشتراکات سیاسی و فرهنگی فراوان با ایران، شرایط مساعدی برای همکاری پایدار دوجانبه دارد که موجب تقویت و رشد اقتصادی دو کشور خواهد شد.

پیرمژدن ادامه داد: مجموع حجم تجارت دو کشور در ۱۱ ماهه نخست سال جاری میلادی ۳۹۰ میلیون دلار بوده که سهم صادرات

شعبان فروتن در نشست شورای گفت‌وگوی ایلام پیشنهاد کرد

مجوز تبادل ریالی با عراقی به صورت آزمایشی در ایلام صادر شود
رئیس اتاق ایلام با اشاره به اینکه تعدادی از تجار فعال در مرز مهران درخواست مجوز تبادل پول به صورت ریالی با طرف عراقی دارند، پیشنهاد کرد مجوز آزمایشی این سازوکار در ایلام صادر شود.

همه مرزها از جمله در مرز مهران با طرف عراقی بسیار دشوار و تا حدودی غیرممکن شده است. رئیس اتاق ایلام ادامه داد: بر اساس ماده ۱۴ صورت جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت در مهرماه سال جاری، وزارت صمت مکلف شده نسبت به شناسایی بانک‌های محلی و صرافی‌های مطمئن در کشورهای همسایه و همسو و ایجاد کانال‌های مالی امن برای انتقال ارز و نیز اخذ تضامین متقابل برای توسعه تجارت با بانک‌های داخلی، با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام کند. فروتن اظهار کرد: همچنین وزارت امور خارجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف به پشتیبانی و همکاری با وزارت صنعت، معدن و تجارت در جهت تسهیل این

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایلام از آمادگی این اتاق برای همدلی و همکاری در راستای توسعه همه‌جانبه منطقه خبر داد و گفت: استان ایلام دارای ظرفیت‌های عظیمی در بخش‌های مختلف اقتصادی بوده که با بهره‌برداری لازم می‌توان شاهد تحولی بزرگ در عرصه اقتصاد منطقه بود.

شعبان فروتن در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان ایلام، به دستور جلسه شورای مبنی بر رسیدگی به درخواست تعدادی از فعالان اقتصادی جهت جابجایی پول تجار و تولیدکنندگان استانی و کشوری اشاره کرد و افزود: با توجه به تحریم‌های موجود تبادل وجوه تولیدکنندگان، صادرکنندگان و تجار ایرانی در

فرآیند هستند. وی افزود: با توجه به این صورت جلسه دولت، تعدادی از تجار فعال در مرز مهران درخواست مجوز تبادل پول به صورت ریالی با طرف عراقی دارند که پیشنهاد می‌شود با اجرایی شدن سازوکار لازم و شفافیت در کلیه مراحل تبادل این پول از مبدأ و مقصد با هماهنگی بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های نظارتی این استان به‌عنوان پایلوت به صورت قانونی انتخاب شود.

در بخشی از این نشست، استاندار ایلام گفت: تولید و اشتغال پایه و اساس توسعه هر استان و نشست دولت با بخش خصوصی راهگشای توسعه استان است.

حسن بهرام نیا بیان کرد: هدف از برگزاری نشست با فعالان بخش خصوصی رفع مشکلات صادرکنندگان، تحول در اقتصاد، صادرات و در نهایت توسعه همه‌جانبه اقتصاد است.

وی تأکید کرد: یکی از اولویت‌های استان برگزاری نشست‌های بخش خصوصی است بنابراین هر مشکلی که وجود دارد در این جلسات مطرح و پیگیری خواهیم کرد و به‌طور قطع تا سرحد امکان تلاش می‌کنیم که مشکلات حل شود.

استاندار ایلام خواستار برگزاری نشست گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در دو نوبت در ماه شد و اظهار کرد: به دلیل اهمیت تولید و صادرات امکان دارد در صورت نیاز جلسات فوق‌العاده نیز در این خصوص برگزار شود.

بهرام نیا با بیان اینکه هیچ دستگاه نظارتی و دولتی مانع صادرات نیست، بیان داشت: جلوگیری از پول‌شویی و قاچاق در واردات موضوع بسیار مهمی است که دستگاه‌های نظارتی و امنیتی باید بر آنها نظارت کامل داشته باشند.

وی تصریح کرد: مشکلات تولیدکنندگان و صادرکنندگانی که مطرح شد، باید حل‌وفصل شود و نسبت به تولید نباید بی‌تفاوت باشیم چراکه اشتغال و تولید پایه و اساس توسعه هر استان است. استاندار ایلام در ادامه به رشد ۹.۶ درصدی بودجه استان در سال ۱۴۰۱، افزایش اعتبارات سرمایه‌ای و بهره‌وری و نیز اعتبارات صندوق پیشرفت و عدالت را ظرفیتی ویژه برای توسعه استان عنوان کرد.

بهرام نیا گفت: علاوه بر سهم ۲ هزار میلیاردی استان از صندوق پیشرفت و عدالت، درآمدهای ناشی از فروش اموال مازاد، عوارض و سایر عایدات نیز به این صندوق واریز می‌شود که می‌تواند زمینه‌ای برای توسعه سرمایه‌گذاری، افزایش تولید و اشتغال در استان شود.

وی افزود: برگزاری نشست با فعالان اقتصادی به‌ویژه در قالب شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی می‌تواند منجر به ارائه راهکارهایی برای توسعه استان شود و سال آینده از نظر خلق پول و مصرف آن وضعیت متفاوتی را تجربه خواهیم کرد چراکه اختیارات استان زیاد می‌شود.

استاندار ایلام افزود: در فرمت جدید تلاش‌های استان در رفع موانع تولید، ایجاد زیرساخت‌ها و اقدامات لازم در استان در تعیین اعتبارات نقش موثری دارد، در حالیکه قبلاً اعتباری مشخص می‌شد، در مجلس مورد تصویب قرار می‌گرفت و به دولت ارسال می‌شد.

معاون امور اقتصادی استاندار ایلام نیز در این نشست گفت: عده‌ای بدنال واسطه‌گری قانونی بین تجار ایرانی و عراقی در مرز مهران برای تبادل پول ایرانی هستند که در این زمینه روال قانونی وجود ندارد.

جهانگیر رستم زاد اظهار کرد: قانونی کردن واسطه

این کشور مطرح است، آغاز نماید. ترکیه نیز مانند عربستان، در پی دستیابی به اهداف بلندپروازانه اقتصادی خود، تلاش برای افزایش نفوذ سیاسی و تجاری خود در آفریقا را مضاعف نموده و تمرکز ویژه‌ای بر صادرات تسلیحات به این منطقه دارد. در نشست اخیر این کشور با آذربایجان و گرجستان نیز افزایش چشمگیر حجم تجارت با آذربایجان، به عنوان یکی از اهداف بلندمدت، تا سال ۲۰۳۰ مقرر شد. در این میان عراق نیز به دنبال گسترش اتصالات ریلی با ترکیه است تا ضمن افزایش قدرت رقابت‌پذیری خود در منطقه، موفق به جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیز بشود.

مسائل مطرح در ذیل عنوان داده‌های تازه شامل گزارش جدید آنکتاد از رشد ۲۳ درصدی تجارت جهانی در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۱ در مقایسه با سال گذشته، عدم احیای صنعت توریسم در قیاس با دوران پیش از پاندمی کرونا، رشد نامتوازن جهان و ثبت نرخ‌های رشد بالاتر برای کشورهای در حال توسعه در قیاس با جهان توسعه‌یافته است. گزارش جدید سازمان تجارت جهانی نیز از چالش‌های پیش‌روی زنجیره جهانی ارزش و موقعیت قانونی چین و آمریکا در این زنجیره در مقابل حذف ایران از زنجیره‌های ارزش حکایت دارد.

شکل‌گیری بزرگ‌ترین بلوک تجاری جهان با محوریت چین و موقعیت برتر این کشور در حمل و نقل دریایی و نهایتاً گزارش صندوق بین‌المللی پول مبنی بر اوج‌گیری میزان بدهی‌های جهانی در سال ۲۰۲۰ در قیاس با ۵۰ سال گذشته از دیگر موارد مطرح شده در این گزارش است.

متن کامل شانزدهمین گزارش از سلسله گزارش‌های «پایش تحولات تجارت جهانی» را [اینجا](#) مشاهده کنید.

قالب رویدادهای کلیدی از منظر تاثیرگذاری بر دیپلماسی اقتصادی و موقعیت ژئواکونومیک ایران مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. در شانزدهمین گزارش از این سلسله گزارش‌ها، گلچینی از تحولات اخیر در دو لایه جهانی و منطقه‌ای محیط ژئواکونومیک ایران ارائه شده، و آخرین روندها و پیش‌بینی‌های اقتصادی ارائه شده توسط بزرگ‌ترین نهادهای اقتصادی بین‌المللی، در قالب داده‌های تازه مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند.

در بخش اول گزارش و ذیل عنوان تحولات جهانی، روابط راهبردی و اقتصادی رو به گسترش چین و روسیه و تلاش برای تشکیل یک سیستم مالی مستقل بین دو کشور، به عنوان یکی از عوامل کلیدی در شکل‌دهی نظم جدید بین‌المللی، در صدر اخبار مطرح شده است.

به نظر می‌رسد این اقدام می‌تواند پاسخی به روند رو به توسعه نظام تحریمی آمریکا علیه چین نیز باشد. از سوی دیگر، استراتژی جدید گازی اروپا مبنی بر کاهش انتشار متان از سوخت‌های فسیلی و جایگزینی هیدروژن مطرح شده که می‌تواند فرصت بالقوه‌ای برای ایران در راستای صادرات هیدروژن به این قاره باشد.

در بخش دوم گزارش و در ذیل تحولات منطقه‌ای، عربستان خبرسازترین کشور منطقه بوده که ضمن تلاش برای توسعه روابط تجاری خود با فرانسه و عمان و امضای چندین یادداشت تفاهم با این کشورها، در حال برنامه‌ریزی و رقابت برای کسب میزبانی اکسپوی ۲۰۳۰ نیز هست.

عربستان همچنین تصمیم دارد بزرگ‌ترین پروژه هیدروژنی جهان را در شهر هوشمند نئوم، شهری که به عنوان مهم‌ترین پروژه چشم‌انداز سال ۲۰۳۰

در شانزدهمین گزارش «پایش تحولات تجارت جهانی» بررسی شد

چین و روسیه به دنبال ایجاد نظام مالی جدید هستند؟

در شانزدهمین گزارش پایش تحولات تجارت جهانی، روابط راهبردی و اقتصادی چین و روسیه و تلاش برای تشکیل یک سیستم مالی مستقل بین دو کشور در شکل‌دهی نظم جدید بین‌المللی بررسی شده است.

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در رویکردی تازه انتشار سلسله گزارش‌های «پایش تحولات تجارت جهانی» با هدف بررسی رویدادهای کلیدی در محیط ژئواکونومیک ایران را در دستور کار قرار داده است. در این

طبق توافق انجام شده در نشست کمیته تخصصی شورای گفت‌وگو

دستورالعمل بانک مرکزی برای کاهش استعلام‌ها از دفتر تعیین ارزش ابلاغ شد

طبق ابلاغیه داخلی بانک مرکزی از این پس درباره پروانه ترخیص کالاهای دارای کسر ارزش، نیازی به استعلام بانک‌های عامل از دفتر تعیین ارزش نبوده و اظهارنظر گمرکات اجرایی کافی است.

در نشست اخیر کمیته تخصصی شورای گفت‌وگو، نماینده بانک مرکزی با توجه به توافقی که در نشست هفته گذشته صورت گرفت، گفت: بانک مرکزی، طی ابلاغیه داخلی به بانک‌های عامل، اعلام کرد از این پس درباره پروانه ترخیص کالاهای دارای کسر ارزش، نیازی به استعلام از دفتر تعیین ارزش نبوده و اظهارنظر گمرکات اجرایی کافی است.

اعضای کمیته تخصصی شورای گفت‌وگو، هفته گذشته به منظور بررسی برخی مشکلات ارزی، بانکی و گمرکی در پروسه واردات کالا به توافقاتی رسیدند. در این بین بانک مرکزی از عملیاتی شدن توافق صورت گرفته خبر داد.

در این رابطه علی شعیبی، معاون اداره سیاست‌ها و مقررات ارزی بانک مرکزی اظهار امیدواری کرد: این دستورالعمل بتواند اثرات مثبتی به دنبال داشته باشد چراکه طبق برآوردهای صورت گرفته با این تصمیم حدود ۸۰ درصد مکاتبات با دفتر تعیین ارزش کالای وارداتی کاهش پیدا می‌کند و بدین ترتیب این زمان بیشتری برای پیگیری پرونده‌های مربوط به بیش بود ارزش که محور اصلی مأموریت این دفتر است، فراهم می‌شود.

او یادآوری کرد: با توجه به اینکه لازم است میزان مکاتبات با دفتر تعیین ارزش کاهش یابد، درباره زمانی که ارزش پروانه بیشتر از ارزش تخصصی است، دیگر نیازی به استعلام از دفتر تعیین ارزش نیست. این موضوع باید مورد توجه بانک‌های عامل باشد. در ادامه این نشست محسن عامری، مدیر دبیرخانه شورای گفت‌وگو به مشکلی اشاره کرد که درباره اعتبار اسنادی مدت‌دار وجود دارد. بر اساس اظهارات او اعتبار اسنادی مدت‌داری که اسناد حمل آنها معامله شده و کالای مربوطه نیز ترخیص شده است، بانک مرکزی برای تامین اعتبار آنها به دلیل تحریم‌ها به جای ارز یورویی، معادل آن از سایر ارزها (یوان چین) استفاده کرده است.

او ادامه داد: مشتریان برای تبدیل یوان به یورو (ارز اعتبار) و انتقال آن به بانک پوشش‌دهنده متحمل ۸ تا ۱۴ درصد هزینه شدند که از مبلغ ارزی (یورویی) مشتری کسر می‌شود. بنابراین اعتبارات اسنادی مشتریان به میزان هزینه تبدیل و نقل و انتقال دارای مانده بدهی شده و تسویه نشده باقی می‌ماند.

در این ارتباط شعیبی تصریح کرد: بخش‌نامه‌های سال ۹۱ و ۹۸ هزینه‌های قابل قبول برای تبدیل ارزها در اعتبارات اسنادی را تعیین کرده است، حال اگر شرکتی دچار چنین مشکلی شده باید به

ستاد مقابله با

در بخش دیگری از این نشست، مدیر دبیرخانه شورای گفت‌وگو به نواقص موجود در سامانه پورتال ارزی اشاره کرد و از قابل مشاهده بودن یادداشت‌هایی که از سوی گمرکات در این سامانه ثبت می‌شود را به عنوان یک نقص یاد کرد و گفت: در حال حاضر امکان استناد بانک عامل به یادداشت‌هایی که در سامانه ثبت می‌شود، مبهم است. در حال حاضر این یادداشت‌ها عامل اصلی مکاتبات بانک‌ها با دفتر تعیین ارزش هستند.

عامری تصریح کرد: باید درباره اصلاحات این سامانه که در نشست قبل صحبت کردیم به صورت مستقل پیگیری کنیم و در دستورکار دبیرخانه شورای گفت‌وگو قرار دهیم.

او همچنین یکی از مشکلات واردکنندگان را به ویژه در دوران تحریم، لزوم ارائه گواهی مبدا دانست و تاکید کرد: پیش از این بانک مرکزی ترخیص کالا را منوط به صدور کد ساتا کرده بود به گونه‌ای که واردکننده برای دریافت کد ساتا ملزم به ارائه گواهی مبدا به بانک‌های عامل بود. خوشبختانه متناسب با شرایط موجود طی ابلاغیه ۲۷ مهر بانک مرکزی تا اطلاع ثانوی امکان پذیرش سایر اسناد بدون گواهی مبدا امکان‌پذیر است و این مشکل برطرف شده است.

حذف الزام به ارائه گواهی بازرسی، خواسته دیگری بود که در این نشست مطرح شد. در این باره محمدرضا فاروخی، نایب‌رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و مدیریت واردات با بیان این مطلب که هر کنترلی باید قبل از صدور حواله ارزی و انتقال ارز انجام شود، تصریح کرد: در بازرسی آی‌سی کیفیت کالا بررسی نمی‌شود، بلکه کمیت ملاک عمل است که این موضوع در گمرک هم بررسی

می‌شود. بنابراین به نظر می‌رسد که الزام ارائه گواهی بازرسی باید برداشته شود.

این فعال اقتصادی خاطرنشان کرد: سند آی‌سی یک سند کیفی نیست و تعداد و نوع کالا را بررسی می‌کند. از طرفی می‌توان این پیشنهاد را مطرح کرد که قبل از حواله ارزی این بازرسی‌ها انجام شود.

مرتضی طباطبایی، عضو هیات مدیره جامعه ممیزی و بازرسی با اشاره به اینکه دو فرآیند برای بازرسی تعریف شده است، گفت: یکی بازرسی در مبدا است که به نفع خریدار کالا می‌شود و می‌تواند با اطمینان کالا را بخرد و وارد کشور کند، دیگری بازرسی در مقصد است. در هر صورت باید توجه داشت که بازرسی نه تنها زائد نیست بلکه بسیار اهمیت دارد.

او از طراحی سامانه‌ای که به زودی کار خود را آغاز می‌کند خبر داد و تصریح کرد: این سامانه با همکاری جامعه ممیزی و بازرسی و سازمان استاندارد طراحی شده و فرآیندهای بازرسی را بسیار شفاف می‌کند.

عضو هیات مدیره جامعه ممیزی و بازرسی خاطرنشان کرد: روند بازرسی بسیار مهم بوده و خوشبختانه امروز به صورت حرفه‌ای انجام می‌شود. بنابراین قابل حذف نیست.

در این رابطه نماینده بانک مرکزی و سازمان ملی استاندارد نیز هم‌نظر با نماینده جامعه ممیزی و بازرسی

عدم امکان حذف الزام ارائه گواهی بازرسی اشاره کرد.

گواهی بازرسی در واقع بیان‌کننده انطباق کالای تولیدکننده با یکی از استانداردهای مورد تایید کشور مقصد است که پس از بررسی اسناد وارداتی

تجربه سلما اوکونکو، بنیان‌گذار گروه نفت و انرژی UBI

الگوی توسعه مسوولانه در آفریقا

مترجم: مریم رضایی

منبع: HBR: در سال ۲۰۱۸، توافق «منطقه آزاد تجاری قاره آفریقا» (AfCFTA) به امضای ۴۴ کشور رسید که وقتی یک سال پیش اثرگذاری آن مشخص شد، بزرگ‌ترین منطقه آزاد تجاری در دنیا را ایجاد کرد. بعد از سال‌ها مذاکره، این قدمی بزرگ و رو به جلو بود و در نظر من، یک نقطه عطف ایجاد کرد: آفریقا بالاخره به سوی صنعتی شدن واقعی حرکت می‌کند. به جای اینکه محصولاتی را که عمدتاً در خارج تولید شده‌اند مصرف کنیم، می‌توانیم خودمان کالاها را بسازیم و مبادله کنیم. شرکت‌های اروپایی و چینی از قبل کارخانه‌هایی با پرسنل آفریقایی در این قاره تاسیس کرده بودند و کسب و کارهای داخلی می‌توانستند به واسطه AfCFTA به رشد بیشتری هم برسند.

برای گروه UBI، شرکت توزیع نفت و گاز که در غنا تاسیس کردم و هنوز به عنوان رئیس هیات‌مدیره هدایت آن را بر عهده دارم، این خبر خوشحال‌کننده‌ای بود. ما برای سرمایه‌گذاری در این تحول پیش رو در موقعیت خوبی قرار داشتیم. اما می‌دانستم که آفریقا نمی‌خواهد اشتباه‌هایی را

پژوهش و برنامه‌ریزی، با طرح‌هایی که داشتم سراغ یک سرمایه‌گذاری خطرپذیر جدید رفتم: راه‌اندازی شرکت «بلو پاور» (Blue Power) که بر انرژی خورشیدی متمرکز بود.

با اینکه یک دهه گذشته را صرف کار کردن روی زیرساخت‌ها برای ذخیره‌سازی و انتقال سوخت‌های فسیلی در غنا کرده بودم، اما می‌دانستم که انرژی‌های تجدیدپذیر گزینه بلندمدت بهتری برای آفریقا هستند. هنوز در روزهای نخست کار این شرکت هستیم. حدود ۲۰ کارمند و ۱۲ مشاور داریم. هنوز به درآمدزایی نرسیده‌ایم، اما در حال حاضر دو مزرعه خورشیدی در غنا ساخته‌ایم و می‌خواهیم تا سال ۲۰۲۸ هشت مزرعه دیگر بسازیم. همچنین هدف ما این است که تا پایان سال ۲۰۲۳ به میزان ۱۴۰ مگاوات انرژی پاک به ۳ میلیون مشتری عرضه کنیم.

امیدوارم بتوانم درس‌هایی را که از تاسیس و رشد UBI آموختم، در این کسب و کار جدید به کار ببرم تا علاوه بر موفقیت آن، بتوانیم تاثیر مثبتی هم بر دنیا داشته باشیم.

تجربه و الگوهای متنوع

ما ۱۴ خواهر و برادر بودیم و در حومه آکرا، پایتخت غنا زندگی می‌کردیم. خیلی زود یاد گرفتم چطور حقم را بگیرم. می‌توانستم در خیلی از موارد با بحث‌های منطقی و توضیحات تاثیرگذار، از یک مشکل بیرون بیایم یا از یک تنبیه فرار کنم، به طوری که والدینم به شوخی می‌گفتند باید وکیل شوم. من و خواهرها و برادرهایم، به سوی موفقیت هدایت می‌شدیم، چون دستاورد داشتن در خانواده ما ارزشی کهن بود. اگر نمره خوب می‌گرفتیم، پاداش دریافت می‌کردیم و اگر نمره بد می‌گرفتیم، پدرم که ابتدا معلم و بعد سیاستمدار و بعد تاجر

شد، وادارمان می‌کرد مشکل را پیدا کنیم. او انتظار نداشت همه ما نخبه شویم، اما تشویق‌مان می‌کرد تا نقاط قوت خودمان را پیدا کنیم و در آن بهترین باشیم.

از مادرو خویشاوندان مادری هم چیزهای زیادی یاد گرفتم. این جنبه از خانواده ما، از نوعی سنت مادرتباری غنایی ارث برده است، به طوری که زنان مدیریت خانوار را بر عهده دارند و کسی در کار کردن تنبلی نمی‌کند. مادر بزرگ مادری من، تحصیلات رسمی نداشت، اما با درست کردن و فروختن ماهی دودی برای خودش کسب و کار خوبی راه‌اندازی کرده بود. مادرم به کالچ رفت و مهماندار هواپیما شد؛ شغلی که سال‌ها دوست داشت. بعد از آن هم وارد کار معاملات املاک شد، سپس به واردات و توزیع لوازم کودک از بریتانیا مشغول شد. خاله‌هایی دارم که تاجر محصولات مختلف خانوار و لباس بودند خواهرهای بزرگ‌ترم یکی تاجر و دیگری هم معلم است.

دبیرستان را در ۱۶ سالگی به پایان رساندم و در ۱۸ سالگی غنا را به مقصد آمریکا ترک کردم تا به کالچ بروم و از دانشگاه لویولا مری‌مانت فارغ‌التحصیل شدم. اول علوم سیاسی می‌خواندم، اما یکی از اقوام پیشنهاد کرد پرستاری بخوانم که مفیدتر است. در همین زمان، مذاکره‌کننده کوچک درونم توصیه کرد مدرک کسب و کار دریافت کنم. در تمام مدت تحصیلم کار می‌کردم. بعد از کالچ، در یک شرکت خدمات سرمایه‌گذاری و بیمه مشغول به کار سپس وارد شرکت خرید و فروش مواد غذایی NSI شدم.

یک مزرعه خورشیدی نمونه در مرکز غنا

همیشه دلم می‌خواست به غنا برگردم، بنابراین بعد از ازدواج و بچه‌دار شدن در آمریکا، تصمیم گرفتم برای استراحت به آنجا بروم. ابتدا در برخی

مراسم آغاز سال نو میلادی در کلیسای گریگور لوساووریچ مقدس

